

Проблеми управління валютним ризиком банку

Банківській діяльності притаманна ризиковість, яка особливо відчутна в умовах макроекономічної нестабільності. Тому питання управління ризиками являється актуальним і представляє інтерес для дослідження.

З точки зору Національного банку ризик — це ймовірність того, що події, очікувані або неочікувані, можуть мати негативний вплив на капітал або надходження банку. Ризик з точки зору банку — це потенційна можливість недоотримання доходів або зменшення ринкової вартості капіталу банку внаслідок несприятливого впливу зовнішніх або внутрішніх факторів[3]. Такі збитки можуть бути прямими (втрата доходів або капіталу) чи непрямими (накладення обмежень на здатність організації досягати своїх бізнес-цілей). Зазначені обмеження стримують здатність банку здійснювати свою поточну діяльність або використовувати можливості для розширення бізнесу.

У процесі діяльності кожний банк наражається на різного роду ризики, в тому числі і валютний, який пов'язаний із здійсненням банком операцій в іноземній валюті. В умовах системної банківської кризи діяльності будь-якого банку, що здійснює валютні операції, притаманний валютний ризик.

Валютний ризик — це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Валютний ризик поділяється на:

- ризик трансакції;
- ризик перерахування з однієї валюти в іншу (трансляційний ризик);
- економічний валютний ризик [3].

Слід зазначити, що майбутні коливання валютного курсу спрогнозувати досить складно, оскільки на його зміну впливає значна кількість зовнішніх та внутрішніх факторів, а саме: зростання інфляції, зміна рівня цін на сировинних

ринках, макроекономічна нестабільність, недостатній рівень розвитку валютного ринку, коливання курсів на міжнародних валютних ринках тощо.

Однією з причин виникнення валютного ризику у банках вважається незбалансованість активів та пасивів у іноземній валюті. Тому в системі ризик-менеджменту банку для управління валютним ризиком і його оптимізації доцільно використовувати такий показник як валютна позиція банку та управління нею. Вплив валютного ризику необхідно розглядати в комплексі з іншими видами ризиків: кредитним, процентним, ризиком ліквідності тощо.

В умовах значного падіння курсу гривні особливо відчутним виявилось поєднання кредитного та валютного ризиків, що відобразилося у збільшенні обсягу проблемної заборгованості в кредитному портфелі банків. Станом на 01.05.2016 обсяг прострочених кредитів, наданих банками України нефінансовим корпораціям, становив 174 658 млн грн, з яких 80 % складає заборгованість в іноземній валюті і становить 140 799 млн грн [2].

Зростання обсягів проблемної заборгованості серед кредитів, наданих фізичним особам, також спричинене значною мірою різким зниженням курсу гривні. У докризовий період кредитування населення в іноземній валюті досить активно розвивалося. На кінець 2009 року частка кредитів, наданих населенню в іноземній валюті, складала 72,37 % [2]. У зв'язку із заборонаю Національним банком України надання кредитів фізичним особам в іноземній валюті спостерігалось зростання частки гривневих кредитів.

Зважаючи на падіння курсу гривні, та, як наслідок, зниження реальних доходів фізичних осіб різко знизилася платоспроможність позичальників, що призвело до масового неповернення валютних кредитів. Протягом 2015 року залишків простроченої заборгованості фізичних осіб зросли на 51,9%, у тому числі в іноземній валюті — на 12,5 млрд. грн або на 70,8 % за рік [1]. У свою чергу це негативно відобразилося на результатах діяльності банків. Отже, доцільність надання кредитів в іноземній валюті фізичним особам, які не мають відповідних доходів, підлягає сумніву. Тому банківському менеджменту необхідно застосовувати виважений підхід до оцінки позичальника.

Отже, валютний ризик має значний вплив на діяльність банку. З метою здійснення ефективного ризик-менеджменту необхідно використовувати комплексний підхід до оцінки ризиків та прогнозування їхнього впливу на кінцеві результати банку.

Список використаних джерел:

1. Банківська система 2015: виклики та перспективи [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>
2. Грошово-кредитна та фінансова статистика НБУ [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1
3. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України, затверджені Постановою Правління Національного банку України N 361 від 02.08.2004 [Електронний ресурс] — Режим доступу : [_ http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04)

УДК 336.71

Стрільчук Ю. І.,

*аспірант кафедри банківської справи
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Кредитний ризик у відносинах банку з населенням

Кредитна діяльність банків в Україні потерпає від низки факторів, таких як значна вартість ресурсів, перманентне погіршення кредитоспроможності позичальників тощо. Тому першочерговим завданням є відновлення банківської діяльності на належному рівні, досягнення прибутковості банківської системи. Ключовим елементом при цьому є поживлення банківського кредитування як суб'єктів господарювання, так і населення.

Багатовекторність впливу банківського кредитування населення на економіку та соціальну сферу зумовлює необхідність його розвитку. В сучасних умовах, не дивлячись на складність економічної ситуації, слід акцентувати увагу